

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแปรทำนองหลักปีพาทย์ สำหรับครูสอนเครื่องสาย
ในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยบูรพา

ชูชาติ พิณพาทย์

คู่มือฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณิพนธ์ได้พิจารณา
คุณิพนธ์ของ ชูชาติ พิณพาทย์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษาคุณิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ชัย ปัญญกรัณฑ์)

คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ชัย ปัญญกรัณฑ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร ทองสอน)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับคุณิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษาคุณิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แย้มกลีกร)

วันที่ 1 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2557

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนดุขยฎีนิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2556

กิตติกรรมประกาศ

คุณฐิณิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย ประธานกรรมการควบคุมคุณฐิณิพนธ์ ที่กรุณาแนะนำแนวทางในการศึกษาค้นคว้าความรู้ ตลอดจนให้แนวคิด คำปรึกษาและช่วยตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาในการทำวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์ ที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแนะนำการทำวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งนี้ให้เหมาะสมและสมบูรณ์ขึ้น

ขอขอบคุณ คณะกรรมการตรวจร่างหลักสูตร กรรมการผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิจัยในครั้งนี้ และศิลปินผู้อาวุโสที่ช่วยให้ข้อเสนอแนะเกณฑ์วัดทักษะทางดนตรี ตลอดจนครูดนตรีผู้ประเมินทักษะแก่ผู้เข้าอบรมในครั้งนี้ นิติศาสทวิชานาฏยสังคีตทุก ๆ คน ที่มีส่วนในการช่วยทำวิจัยฉบับนี้

ขอขอบคุณ บุคคลภายในครอบครัวทุก ๆ คน ที่คอยให้กำลังใจ และช่วยเหลือเป็นอย่างดีในระหว่างการทำวิจัย

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากงานคุณฐิณิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบให้แก่ตระกูลพิณพาทย์ทุก ๆ ท่าน ขอมอบเป็นเครื่องบูชาบุพการี รองศาสตราจารย์ บุญเชิด พิณพาทย์ และบูรพาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ผู้วิจัยได้ความรู้ ความเมตตา และสิ่งดีงามทั้งหมดมาจนทุกวันนี้

ชูชาติ พิณพาทย์

53810089: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน: กศ.ด. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: หลักสูตรฝึกอบรม/ ทักษะการแปรทำนองหลักปีพาทย์ ครูสอนเครื่องสาย/

พื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยบูรพา

ชูชาติ พิณพาทย์: การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแปรทำนองหลักปีพาทย์

สำหรับครูสอนเครื่องสายในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยบูรพา (SKILL TRAINING CURRICULUM DEVELOPMENT ON TEACHING STRING INSTRUMENT FOR TEACHER IN BURAPHA UNIVERSITY SERVICEAREA) คณะกรรมการควบคุมคุณภาพ: วิจิต สุรัตน์เรืองชัย, กศ.ด.,
ณรงค์ชัย ปิฎกรัษฏ์. ปร.ด. 314 หน้า. ปี พ.ศ. 2557.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแปรทำนองหลักปีพาทย์ สำหรับครูสอนเครื่องสายในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยบูรพา และเพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม ทักษะการแปรทำนองหลักปีพาทย์ สำหรับครูสอนเครื่องสายในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยบูรพา

การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาและ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ที่แท้จริง ขั้นตอนที่ 2 การร่างหลักสูตร เป็นการศึกษาการสร้างหลักสูตรจากขั้นตอนที่ 1 นำมาวิเคราะห์ กำหนดเป็นรายละเอียดต่าง ๆ ของโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 3 การประเมินโครงร่างหลักสูตร เป็นการตรวจสอบโครงร่างของหลักสูตร ที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 ประเมินในด้านความเหมาะสมและ ความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน แล้วทำการแก้ไขปรับปรุง ตามข้อเสนอแนะ ก่อนนำหลักสูตรไปทดลองใช้จริง ขั้นตอนที่ 4 การทดลองใช้หลักสูตรเป็นการนำ หลักสูตรที่ได้จากขั้นตอนที่ 3 ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ทดสอบจากครูเครื่องสายในเขตพื้นที่ บริการของมหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตร โดยมีการทดสอบประเมินความรู้ ทั้งก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตร ตลอดจนสังเกตทักษะการแปรทำนองหลักปีพาทย์ ขั้นตอนที่ 5 การประเมิน และปรับปรุงหลักสูตร เป็นการนำผลที่ได้จากการทดลองใช้หลักสูตรมาประเมินและปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และพร้อมที่จะนำไปใช้ต่อไป

จากผลการวิจัยที่พบว่า หลักสูตรการฝึกอบรมทักษะการแปรทำนองหลักปีพาทย์ สำหรับครู สอนเครื่องสายในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยบูรพา มีองค์ประกอบเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ความสอดคล้องของร่างหลักสูตรมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ทักษะการแปรทำนองหลักปีพาทย์ สำหรับครูเครื่องสายของกลุ่มตัวอย่าง หลังใช้หลักสูตรการฝึกอบรมทักษะการแปรทำนองหลักปีพาทย์ สำหรับครูสอนเครื่องสายในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยบูรพาสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร การฝึกอบรมทักษะการแปรทำนองหลักปีพาทย์ สำหรับครูสอนเครื่องสายในเขตพื้นที่บริการ ของมหาวิทยาลัยบูรพา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ในระดับมากซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ของการวิจัยที่ตั้งไว้

MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION; Ed.D. (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORDS: TRAINING CURRICULUM DEVELOPMENT/ VARIATION MELODIC ENSEMBLE SKILLS/ KRUANG SAI TRAINER TEACHERS/ BURAPHA UNIVERSITY SERVICE- AREA

CHUCHAT PINPART: SKILL TRAINING CURRICULUM DEVELOPMENT ON TEACHING STRING INSTRUMENT FOR TEACHER IN BURAPHA UNIVERSITY SERVICE AREA. ADVISORY COMMITTEE: VICHIT SURATREUNGCHAI, Ed.D., NARONGCHAI PIDOKRAJT, Ph.D. 314 P. 2014.

This research aimed to: develop skill training curriculum on teaching string instrument for teacher in Burapha University service area and to study the results of the implementation of the developed training curriculum.

The research was divided into five steps: Step 1: Information gathering, to study and collect basic information needed in order to develop the curriculum with the real needs and problems. Step 2: Curriculum development by bringing information from the studying of first step towards defining the details of the training curriculum. Step 3: Evaluating the curriculum to improve the curriculum according to the suggestions from 10 experts who assessed the curriculum. Step 4 Trial curriculum with sample to evaluate the effectiveness of the curriculum by testing knowledge both before and after the instruction. Step 5: Evaluation and improvement of the curriculum in order to provide a more complete.

The research findings were that; skill training curriculum development on teaching String instrument for teacher in Burapha University service area was highly appropriate. The skills to interpret the melodic gamelan instruments of the sample after training was higher than before training with statistically significant at the .05 level, which accepted the hypothesis of the research setting.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ขอบเขตการวิจัย.....	9
สมมติฐานในการวิจัย.....	10
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
หลักและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรม.....	36
หลักและวิธีสอนคนตรี.....	48
เครื่องสายไทย.....	56
การแปรทำนองหลักปี่พาทย์.....	59
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	75
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	77
ขั้นตอนที่ 2 การร่างหลักสูตร.....	78
ขั้นตอนที่ 3 การประเมินโครงร่างหลักสูตร.....	79
ขั้นตอนที่ 4 การทดลองใช้หลักสูตร.....	81
ขั้นตอนที่ 5 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร.....	84

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	85
ตอนที่ 2 ผลการสร้างและการหาคุณภาพเบื้องต้นของหลักสูตรการฝึกอบรมทักษะ การแปรทำนองหลักปี่พาทย์ สำหรับครูสอนเครื่องสายในเขตพื้นที่บริการ ของมหาวิทยาลัยบูรพา และผลการหาคุณภาพคู่มือวิทยากร.....	88
ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้ประเมินและปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมทักษะ การแปรทำนองหลักปี่พาทย์ สำหรับครูสอนเครื่องสายในเขตพื้นที่บริการ ของมหาวิทยาลัยบูรพา.....	97
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	102
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	102
สรุปผลการวิจัย.....	102
อภิปรายผล.....	103
ข้อเสนอแนะ.....	107
บรรณานุกรม.....	109
ภาคผนวก.....	118
ภาคผนวก ก.....	119
ภาคผนวก ข.....	123
ภาคผนวก ค.....	127
ภาคผนวก ง.....	134
ภาคผนวก จ.....	279
ภาคผนวก ฉ.....	294
ภาคผนวก ช.....	303
ภาคผนวก ซ.....	306
ภาคผนวก ฌ.....	309
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	314

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการศึกษา การพัฒนาบุคคล และการฝึกอบรม.....	43
2 ผลแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสอนดนตรี ในเขตพื้นที่บริการ ของมหาวิทยาลัยบูรพา.....	86
3 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแปรทำนองหลัก ปีพาทย์ สำหรับครูสอนเครื่องสายในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยบูรพา.....	94
4 ผลการประเมินความสอดคล้องของร่างหลักสูตรการฝึกอบรมทักษะการแปร ทำนองหลักปีพาทย์ สำหรับครูสอนเครื่องสายในเขตพื้นที่บริการ ของมหาวิทยาลัยบูรพา ก่อนสร้างหลักสูตร.....	95
5 ผลการประเมินคุณภาพคู่มือวิทยากร.....	97
6 การเปรียบเทียบคะแนนความรู้ทางทฤษฎีเรื่องทักษะการแปรทำนองหลักปีพาทย์ สำหรับครูสอนเครื่องสาย ก่อนใช้และหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมทักษะทำนองหลัก ปีพาทย์ สำหรับครูสอนเครื่องสาย ในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยบูรพา ของกลุ่มทดลอง.....	98
7 การเปรียบเทียบคะแนนด้านทักษะการแปรทำนองหลักปีพาทย์ สำหรับครูสอน เครื่องสายหลังใช้หลักสูตรกับเกณฑ์ที่ผู้เชี่ยวชาญกำหนด.....	98
8 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบรายข้อ โดยนำไปทดลองใช้ กับครูสอนเครื่องสายในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยบูรพา.....	92
9 คะแนนการประเมินก่อนและหลังการเข้าอบรมทักษะการแปรทำนองหลักปีพาทย์ สำหรับครูสอนเครื่องสายในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยบูรพา ของผู้เข้ารับ การอบรม ณ อาคาร 60 พรรษามหาราชนี 1 (Qs1) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.....	304
10 คะแนนทักษะการแปรทำนองหลักปีพาทย์เป็นทำนองเครื่องสายของครูสอนเครื่องสาย หลังเข้ารับการอบรม ณ อาคาร 60 พรรษามหาราชนี 1 (Qs1) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.....	307

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
2 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของโอสิวา.....	24
3 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของทาบา.....	26
4 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของสกีลเบ็ก.....	30
5 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์.....	31
6 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของแชลเลอร์, อเล็กซานเดอร์ และเลวิส.....	33
7 ขั้นตอนและวิธีการพัฒนาหลักสูตร.....	76